

Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa

Ludyzm w kulturze

prof. UAM dr hab. Jan Grad

Dziedzina/ dyscyplina	Nauki humanistyczne / nauki o kulturze i religii
Rodzaj zajęć	Zajęcia specjalistyczne
Język	polski
Liczba godzin	30
Cel zajęć	Podstawowym celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z teoretyczną problematyką ludyczności jako powszechnym zjawiskiem kulturowym, które stanowi jedną z podstawowych form aktywności ludzi. Z tego względu jest ona przedmiotem badań różnych dyscyplin nauki. Wykład ma uświadomić słuchaczom najistotniejszą odrębność ludzkich zachowań ludycznych ze względu na ich kulturowy charakter od ujmowanych jako zabawowe zachowań zwierząt z uwagi na ich behawioralne podobieństwo. Uzmysławia im też, że stosowane powszechnie w badaniach naukowych hedonistyczne kryterium (przyjemność) zabawy nie wyodrębnia zabawy jako takiej, lecz przyjemność jest (jako doznanie, przeżycie) uczestnictwa w zabawie. Ludyczność stanowi nieodłączną cechę czy tendencję współczesnej kultury konsumpcyjnej ujawniającą się w rozlicznych formach „używania życia”. Kojarzona z karnawałowym hedonizmem i „szaleństwem” wcześniejszych stadiów kultury, z jej wzorami myślenia i sensami symbolicznymi mianowana została „karnawalizacją”. Wykład ma też na celu pokazać istotę tego zjawiska czy procesu, eksponując jego wszelkie możliwe uwarunkowania i skutki kulturowe i psychokulturowe.
Treści kształcenia	<ol style="list-style-type: none">1. Teoretyczno-metodologiczne problemy badań ludycznej aktywności człowieka.2. Pojęcia i koncepcje zabawy w naukach humanistycznych i społecznych.3. Kulturoznawcze ujęcie aktywności ludycznej w kontekście społeczno-regulacyjnej koncepcji kultury.4. Zabawa a życie towarzyskie.5. Sport jako sfera ludyczna.6. Homo ludens jako uczestnik kultury.7. Ludyczny styl życia.8. Karnawał jako zjawisko ludyczne kultury chrześcijańskiej. Ludyzm karnawałowy9. Karnawalizacja kultury współczesnej.
Wymagania wstępne	Wymagania wstępne nie są konieczne ze względu na autorskie wprowadzenie do wykładu prezentujące przyjęte założenia teoriokulturowe i metodologiczne.
Efekty kształcenia	
Po zaliczeniu zajęć doktorant:	Metody weryfikacji
E_W02 1. Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym zastosowanie w badaniach na ludyczną sferę kultury teorii kultury i metodologii badań nad kulturą w wersji poznańskiej szkoły metodologiczno-kulturoznawczej pozwala na uzyskiwanie	Dyskusja nad poznawczą efektywnością charakteryzowanych koncepcji

oryginalnych i nowatorskich wyników poznawczych w porównaniu z koncepcjami funkcjonujących na terenie innych dyscyplin nauk humanistycznych i społecznych.	badawczych dotyczących ludyckości
E_U01 2. Potrafi wykorzystywać wiedzę z różnych dyscyplin nauki do badań zjawisk i procesów w ludyckiej sferze kultury na gruncie nauk o kulturze i religii i wyznaczać właściwe zadania badawcze jej dalszej eksploracji poznawczej i formułować trafne hipotezy.	Dyskusja nad ukierunkowaniem potencjalnych dalszych badań sfery ludyckości w kulturze współczesnej
E_K01 3. Jest gotowy do krytycznej oceny prac z zakresu nauk o kulturze i religii dotyczących obyczaju ludyckiego.	Merytoryczne ustosunkowanie się słuchaczy do koncepcji prezentowanych w zalecanej literaturze przedmiotu
Literatura	<p>Caillouis Roger, <i>Ludzie a gry i zabawy</i>, [w:], R. Caillouis, Żywioł i ład, PIW, Warszawa 1973, s. 297-467 lub Caillouis Roger, <i>Gry i ludzie</i>, OW Volumen, Warszawa 1997.</p> <p>Combs James, E., <i>Świat zabaw. Narodziny nowego wieku ludyckiego</i>, WUW, Warszawa 2011.</p> <p>Featherstone Mike, <i>Consumer Culture and Postmodernism</i>, Sage Publications, London 1991.</p> <p>Grad Jan, <i>Zabawa – analiza pojęć i koncepcji</i>, „Zabawy i Zabawki. Kwartalnik poświęcony zagadnieniom ludyckości i ludyckości”, 1997, nr 1-2, s. 7-18.</p> <p>Grad Jan, <i>Zabawa jako zjawisko kulturowe</i>, [w:] Szkice o partycypacji kulturowej. Red. K. Zamiara. WF Humaniora. Poznań 1997, s. 13-48.</p> <p>Grad Jan, <i>Problem karnawalizacji kultury współczesnej</i>, [w:] Ludycki wymiar kultury. „Człowiek i Społeczeństwo” XXII. Red. J. Grad, H. Mamzer, s. 9-12.</p> <p>Huizinga Johan, <i>Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury</i>. Czytelnik, Warszawa 1985.</p> <p>Kantor Ryszard, <i>Zabawa w dobie społeczeństwa konsumpcyjnego. Szkice o ludyckim, ludyckości i powadze</i>, WUJ, Kraków 2013.</p> <p><i>Karnawał. Studia historyczno-antropologiczne</i>. Red. W. Dudzik, WUW, Warszawa 2011.</p> <p>Okoń Wincenty, <i>Zabawa a rzeczywistość</i>. WSiP, Warszawa 1987.</p> <p>Stallybras Peter, White Allon, <i>The Politics and Poetics of Transgression</i>, Methuen, London 1986.</p> <p><i>Teoria karnawalizacji. Konteksty i interpretacje</i>, Red. A. Stoff, A. Skubaczewska-Pniewska, WUMK, Toruń 2000.</p> <p>Truskolaska Justyna, <i>Osoba i zabawa. Elementy filozofii i pedagogiki zabawy</i>, WKUL, Lublin 2007.</p>
Szczegółowe informacje	Kontakt: gradjan@amu.edu.pl

- niepotrzebne skreślić